

Mál nr. 48/2018

M
og
vátryggingafélagið V v/ líftryggingar, sjúkdómatryggingar og
sjúkra- og slysatryggingar.

Ágreiningur um rétt til bóta sjúkratryggingarlið sjúkra- og slysatryggingar og
iðgjaldafrelsis vegna líftryggingar og sjúkdómatryggingar.

Gögn.

Málskot, móttakið 7.2.2018, ásamt fylgigögnum.

Bréf V, dags. 8.2.2018, ásamt fylgigögnum.

Málsatvik.

Hinn 14. ágúst 2014 sótti M um líftryggingu, sjúkdómatryggingu og sjúkra- og slysatryggingu hjá V. Í umsókn um vátryggingarnar svaraði M neitandi spurningu hvort hún hafi við umsóknina eða áður haft sjúkdóm, vandamál eða einkenni m.a. frá beinum, liðum eða vöðvum. Hins vegar svaraði hún játandi að hafa haft sjúkdóm, vandamál eða einkenni frá maga, lifur, gallblöðru, skeifugörn, briskirtli, smápörmum, ristli, endaparmi, nýrum eða þvagrásarkerfi. Af því tilefni var af hálfu V óskað frekari upplýsinga vegna síðargreindu spurningarinnar sem M hafði svarað jákvætt. Með læknaþreffi sérfræðings í lyflækningum og meltingarsjúkdómum, dags. 15. janúar 2015, var frá því greint að M hafi leitað til læknisins vegna efri kviðarholseinkenna og í framhaldinu farið í „uppvinnslu“. Gerð hafi verið efri speglun og sýnataka sem hafi verið eðlileg. Vegna fjölskyldusögu um Crohns sjúkdóm hafi verið gerð segulómskoðun af mjógirni sem hafi verið eðlileg. Ekkert óeðlilegt hafi verið í blóði. Var talið að um „meinlausan kvilla“ hafi verið að ræða sem ekki hafi nein áhrif á lífslíkur, en um hafi verið að ræða sjúkdómsgreininguna „Irritable bowel syndrome, K58“. Með áritun á vátryggingarumsóknina 4. febrúar 2015 staðfesti M að heilsufar hennar væri óbreytt frá því sem upphaflega var greint frá í umsókninni 14. ágúst 2014. Að svo búnu samþykkti V að veita M umræddar vátryggingar og munu þær hafa tekið gildi 5. febrúar 2015.

Með tjonstilkynningu 5. apríl 2017 krafðist M, af því sem ráða má af gögnum málsins, annars vegar bóta úr sjúkraþætti sjúkra- og slysatryggingarinnar vegna óvinnufærni og hins vegar af sömu ástæðu iðgjaldafrelsis vegna líftryggingarinnar og sjúkdómatryggingarinnar. Fram kom í tjonstilkynningunni að óvinnufærnin stafaði af vefjagigt, slitgigt, og lýstu sjúkdómseinkennin sér í ofboðslegri þreytu, verkjum um allt, stirðleika, andlegum þyngslum og einkennum í meltingarvegi og ristli. V kveður M hafa veitt rangar upplýsingar í umsókn sinni um vátryggingarnar og hefur hafnað bótaskyldu.

Álit.

Með tilliti til þess ágreinings sem uppi er milli aðila í máli þessu þykir rétt að gera grein fyrir nokkrum skráningum sem koma fram í fyrirliggjandi sjúkraskrá M. Hinn 12. apríl 2013 er m.a. skráð að M sé með stirðleika og eymsli í liðum. Hinn 8. apríl 2014 er skráð á heilsugæslustöð að M búi í raðhúsi á tveimur hæðum. Hún eigi í erfiðleikum með að ganga í stigum og innan sviga er vísað til hnjáa í þessum efnum. Einnig segir að M hafi ekki verið heilsuhraust, sé með verki í höndum og fái sinadrætti. Hún sofi illa og sé lurkum lamin á morgnana og með morgunstirðleika í korter. Hinn 20. október 2014 er skráð á slysa- og bráðadeild Landspítalans varðandi ástæðu fyrir komu hennar á deildina og sögu að M sé 41 árs gömul kona sem er almennt hraust fyrir utan nýgreinda vefjagigt. Á heilsugæslustöð 14. janúar 2015 er skráð að M sé illa haldin bæði af almennum verkjum og þreytu í nokkur ár en versnandi og hafi verið greind með vefjagigt haustið áður af nafngreindum sérfræðingi í gigtsjúkdómum. Henni hafi verið vísað á lyfið Gabapentin en fundist það lítið gera og verið ráðlagt að leita á heilsugæslustöðina. Hún sé að sækja um vinnu sem hún telur sig vera orðið illa fær um að sinna. Hinn 9. febrúar 2015 var svo skráð á

heilsugæslustöð að á árinu 2003 hafi M verið orðin slæm af verkjum í herðum og öxlum og því hætt hárgreiðslustörfum og farið í sölumennsku. Við komuna á heilsugæslustöðina hafi vandi M verið sá að hún hafi verið atvinnulaus í ár, sé illa haldin bæði af almennum verkjum hér og þar í liðum og vöðvum og þreytu í þó nokkur ár, en mikið versnandi síðustu 1-2 árin. Hún eigi einnig erfitt með svefn síðustu árin. Hún hafi greinst með vefjagigt haustið 2014 líkt og áður getur.

Í persónutryggingum, eins og hér um ræðir, er í 82. gr. laga nr. 30/2004 um váttryggingarsamninga kveðið á um skyldur váttryggingartaka til að veita váttryggingafélagi upplýsingar um áhættuna. Segir í lagagreininni, 1. mgr., að meðan félagið hefur ekki samþykkt að veita váttryggingu getur það óskað eftir upplýsingum sem hafa þýðingu fyrir mat þess á áhættunni. Í þeim tilgangi er félaginu heimilt að óska upplýsinga um sjúkdóma sem váttryggingartaki eða váttryggður, foreldri hans eða systkini eru haldin eða hafa verið haldin óháð því hvernig sjúkdómur hefur greinst. Slíkra upplýsinga skal aflað beint hjá váttryggingartaka, eða eftir atvikum váttryggðum, sem skal veita rétt og tæmandi svör eftir bestu vitund við spurningum félagsins. Jafnframt skal váttryggingartaki, og eftir atvikum váttryggður, að eigin frumkvæði veita upplýsingar um sérstök atvik sem hann veit, eða má vita, að hafa verulega þýðingu fyrir mat félagsins á áhættu. Þegar litið er til þess sem skráð hafði verið í sjúkraskrá hjá M og að framan greinir verður að telja ljóst að M hefur ekki veitt V réttar upplýsingar þegar hún svaraði neitandi spurningu í váttryggingarumsókninni um að hún hafi ekki áður haft sjúkdóm, vandamál eða einkenni m.a. frá beinum, liðum eða vöðvum. Með þessu vanrækti M tilkynningarskyldu sína að verulegu leyti.

Samkvæmt 2. mgr. 83. gr. laga nr. 30/2004 má fella ábyrgð félagsins niður í heild eða að hluta ef váttryggingartaki eða váttryggður hefur vanrækt upplýsingaskyldu sína í þeim mæli að ekki telst óverulegt. Við mat á því hver ábyrgð félagsins skuli vera við þær aðstæður sem hér um ræðir skal litið til þess hvaða þýðingu vanrækslan hefur haft fyrir mat þess á áhættu, til þess hve sökin var mikil, með hvaða hætti váttryggingaratburður hefur orðið og til atvika að öðru leyti, sbr. 3. mgr. 83. gr. laganna. Þær upplýsingar sem M lét hjá líða að veita höfðu verulega þýðingu fyrir mat V á áhættunni og var vanræksla M í þeim efnum veruleg, einkum þegar horft er til þess að hún staðfesti 5. febrúar 2015 að heilsufar hennar væri óbreytt frá því sem var 14. ágúst 2014.

Þá verður ekki fram hjá því litið að samkvæmt a-lið 15. gr. í skilmálum V fyrir sjúkra- og slysatryggingu er sjúkdómur sem fyrst hafði sýnt einkenni áður en váttryggingin gekk í gildi undanskilinn áhættu félagsins í sjúkratryggingu nema félagið hafi vitað um sjúkdóminn við gildistöku váttryggingarinnar og veitt váttrygginguna þrátt fyrir það. Í 9. gr. í skilmálum V fyrir líftryggingu og 8. gr. í skilmálum fyrir sjúkdómatryggingu er kveðið á um rétt váttryggðs til iðgjaldafrelsis og þeim skilyrðum sem fullnægja þarf svo slíkur réttur stofnist. Í báðum þessum greinum váttryggingarskilmálanna kemur m.a. fram, ef váttryggður missir að minnsta kosti helming starfsorku sinnar á gildistíma váttryggingarinnar, vegna slyss eða sjúkdóms, öðlast hann rétt til lækkunar iðgjalda meðan það ástand varir en þó að hámarki í fimm ár. Enn fremur segir í báðum þessum greinum að váttryggður öðlist ekki rétt til iðgjaldafrelsis ef starfsorkan skerðist m.a. beint eða óbeint af völdum sjúkdóms sem var fyrir hendi eða sýnt hafði einkenni fyrir gildistöku váttryggingarinnar. Vefjagigt sú sem mun hafa leitt til óvinnufærni M hafði sýnt einkenni áður en váttryggingin öðlaðist gildi og V hafði þá ekki vitneskju um þau.

Að öllu framangreindu virtu á M ekki rétt til þeirra bóta sem hún gerir í máli þessu.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr sjúkratryggingarlið sjúkra- og slysatryggingar né heldur rétt til iðgjaldafrelsis vegna líftryggingar og sjúkdómatryggingar hjá V.

Reykjavík, 16. mars 2018.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögmaður

Jón Magnússon lögmaður